

**ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТИ
ФИЛОСОФИЯ ЖӘНЕ САЯСАТТАНУ ФАКУЛЬТЕТИ
ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ҚОЛДАНБАЛЫ ПСИХОЛОГИЯ КАФЕДРАСЫ**

Факультеттің Ғылыми Кеңес мәжілісінде

Бекітілді

Факультет деканы _____ Б.Б. Мейірбаев

**ЭКСПЕРИМЕНТТІК ПСИХОЛОГИЯ ПӘНІ БОЙЫНША
ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ**

Білім беру бағдарламасы «6В03107- психология» мамандығы (2 курс)

Кредит саны-3

Көктемгі семестр

«Эксперименттік психология» пәні бойынша қорытынды емтихан бағдарламасын жалпы және қолданбалы психология кафедрасының профессоры, психология ғылымдарының докторы Н.Қ.Тоқсанбаева дайындаған

Жалпы және қолданбалы психология кафедрасының мәжілісінде қаралып ұсынылды.

«01. 09», 2025 ж., хаттама №1

Кафедра меңгерушісі _____ А.Л.Нурмаханбетов

Факультеттің әдістемелік Кеңесінде ұсынылды.

«05.09», 2025 ж., хаттама № 1

«Эксперименттік психология» пәні бойынша бағдарлама

Емтиханда қарастырылатын оқу курсының тақырыптары: Емтиханға силлабуста көрсетілген тақырыптар қарастырылады. Тақырыптың мазмұны барлық жұмыс түрлерін: дәрістер мен семинарлардың тақырыптары, сондай-ақ студенттердің өзіндік жұмысына арналған тапсырмаларды қамтиды.

Қорытынды емтихан жазбаша өткізіледі (офлайн).

Оқытудың нәтижелері (ОН)

Пәнді оқудың нәтижесінде білім алушы қабілетті болады:

- Қазіргі ғылымдар жүйесінде эксперименттік психологияның алатын орны, пәні мен ерекшеліктерін зерттеу негізінде теориялық білімдерін қалыптастыруға;
- Эксперименттің тиімділігін арттыруға қажетті психологиялық ғылым мен практиканың негіздері арқылы қазіргі ғылыми ақпараттарды игеру арқылы оның табиғатын түсінуге;
- Эксперименттік психологияның даму тарихы, меңгеру, эксперименттік психологиядағы тәжірибелік іс-әрекетте туындайтын психологиялық заңдылықтар мен феномендерді түсіну, анықтау үшін эксперименттік зерттеу әдістерін қолдануға;
- Эксперименттік психология - диагностика жүргізу; жағдаяттардағы мәселелерді дағдыны дамыту, Эксперименттік психологиялық көзқарас бойынша өмірлік және ғылыми зерттеулерге сыни талдау, даму мүмкіндіктері мен ресурстарының, тұлға және ұжым іс-әрекетінің нәтижесі мен мінез-құлқы арасындағы өзара байланысты көре білуге;
- Эксперименттік психологиялық теориялық білімдерді табиғи зерттеу жағдайларында жүзеге асыру, эксперименттік психологиялық зерттеулерді біріктіру және негізделген пікірлерді тұжырымдау мен реттеуші механизмдері түсініктерін қалыптастыруға бағытталған психологиялық жоба және бағдарлама құрастыруға;
- Эксперименттік психологиялық зерттеу әдістерін пайдалана отырып өзіндік зерттеу жүргізуге дағдылану, психологиялық білімдерді практикада қолдануда өз ойын, әрекетін басқарау алу, жоспарлай білу, тың ұсыныстар айта білуге; сәттілікке ұмтылуға, тапсырмаларды орындауда зерттеушілік дағдыларын көрсете білуге;
- Эксперимент нәтижесін тиімді шешім қабылдау үшін психологиялық білімдерді қолдану, кәсіби іс-әрекет пен жеке өмірде сәтті коммуникативті стратегияны жүзеге асыру;
- Эксперимент нәтижесін ғылыми әдебиеттер мен білімінің қайнар көздерін оқу үшін қажетті ізденіске; экспериментте қолдана алу тиімділігін арттыруда өз бетінше логикалық түрде жүйелеуге, талдауға, қорытындылауға, эссе, тезистер мен баяндамаларды кәсіби деңгейде жаза алуға, ақпараттық технологияларды кеңінен білуге және өз уақытын тиімді басқара алуы менгеруге.

Емтихан тапсыруға дайындалу үшін емтихан тақырыптарының тізбесі

1. Эксперименттік психология пәні мен міндеттері.
2. Экспериментте ғылыми зерттеу методологиясын, әдістемесі мен әдістері.
3. Эксперименттік психологияның қалыптасу тарихы.
4. Экспериментке дейінгі және квазиэксперименттік жоспар.
5. Психогенетикадағы және кроссмәдени психологиядағы корреляциялық жоспарлаудың маңыздылығы.
6. Эмпирикалық және эксперимент әдістерінің ара қатынасының өзара байланысы мәселесін шешудегі концепциялар.
7. Психологиялық зерттеу әдістерінің классификациясы.
8. Түрлі психологиялық мектептердің эксперименттік психологияның дамуы.
9. Лонгитюдті, кезеңдік және бір ғана бақылау ерекшеліктері.
10. Психологиялық эксперименттегі айнымалылар: тәуелді, тәуелсіз, және қосымша айнымалылар.
11. Эксперименттегі шкалалардың түрлері
12. Ішкі және сыртқы валидтілік.
13. Реалды және идеалды эксперимент.
14. Мінсіз эксперимент және оның түрлері.
15. Алғашқы мәліметтерді алу әдістерінің жалпы сипаты.
16. Эмпирикалық мәлімет типтері
17. Бақылау әдісі
18. Эксперимент –каузалды гипотезаларды тексеру процедурасы ретінде.
19. Эксперименттің түрлері.
20. Экспериментті жоспарлау

Ұсынылатын әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Дружинини В.Н. экспериментальная психология. М.,2019
2. Тоқсанбаева Н.Қ. Эксперименттік психология; Алматы – 2018 ж.
3. Квинн, В.Н.. Прикладная психология.- СПб., 2010
4. . Рамуль К.А. Введение в методы экспериментальной психологии. Тарту , 2017
5. Аманова И.К. Теоретико-методологические основы психологии. Учебное пособие.- Алматы: « Нурай - принт », 2016
6. Готтсданкер Р. Основы психологического эксперимента. М., 2012 г.
7. Гласс Дж. Стенли Дж. Статистические методы в педагогике и психологии. М., 2011
8. Дружинини В.Н. экспериментальная психология. М.,2013
8. Измайлов Ч.А. Михалевская М.Б. Общий практикум по психологии М.,2011
9. Кэмпбелл Д. Модели экспериментов в социальной психологии. М., 2013
10. Рамуль К.А. Введение в методы экспериментальной психологии. Тарту 2014
11. Тынышбаева А.А. Берсебаева А.Т. Тунликбаева Э.М. Практикум по психологии . Типовая программа . Алматы, 2013
12. Самойленко Е.С. Основные направления экспериментального исследования речи в ситуации общения./ Психологический журнал №4,2012 с. 153-158.

Қосымша әдебиеттер:

- 1) Корнилова В.Т. Введение в психологический эксперимент . М.,2011 г.
 - 2) Гамезо М.В., Домашенко И.А. Атлас по психологии. М., 2010 г.
 - 3) Айзенк Г. проверьте свои интеллектуальные способности. Рига, 2010 г.
 - 4) Кулагин Б.В. Основы профессиональной психодиагностики. Л.,2004
 - 5) Фресс П. Пиаже Ж. Экспериментальная психология М.,2006
- ий; / Эрик Берн ; пер. с англ. А. Грузберга. – Москва : Эксмо, 2012. – 353 с.

Интернет-ресурстар:

1. www.psychlist.net– психологиялық факультеттер сайт.

2. www.psyresurs.ru– психологиялық әдістер, тренингтер, on-line тестерпорталы.
3. www.azps.психолргия – психологиялық мәліметтер, түрлі керекті мәліметтер.
www.psychology-online.net, сондай-ақ құжаттама жүйесі үшін деректер базасын, пайдалану үшін, үй тапсырмасын, жобаларды, Сіз сайт парақшаңыздан көре аласыз univer.kaznu.kz. ПОӘК бөлімінде. (Меңгеру курстары БАОК пәндер тақырыбы бойынша ұсынылады)
4. <http://www.psychology.ru>
5. <http://www.flogiston.ru>
6. <http://www.colorado.edu/VCRResearch/integrity/humanresearch/CITI.htm>
7. CyberBear (<http://cyberbear.umt.edu>)
8. <http://www.umt.edu/psych/>)
9. <http://www.humanities.edu.ru>
- 1.

«ЭКСПЕРИМЕНТТІК ПСИХОЛОГИЯ»

ПӘНІ БОЙЫНША

БАҒАЛАУ САЯСАТЫ ВАК/МАГ/ДОС СТАНДАРТТЫ ЕМТИХАН: АУЫЗША

№	Критерийі	«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	«Қанағаттанарлықсыз»	
		90-100 баллов	70-89 баллов	50-69 баллов	25-49 баллов	0-24 баллов
1	Курстың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну	Жауап барлық үш сұрақтың толық ашылуын (алынған білім шегінде), әр тұжырым мен тұжырымның егжей-тегжейлі дәлелдерін қамтиды, логикалық және дәйекті түрде құрылады, аудиториялық сабақтардың дамыған тақырыптарының мысалдары мен расталады.	Жауап барлық мәселелерді толық емес қамтиды, негізгі ережелердің қысқартылған дәлелдерін, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігін бұзуға мүмкіндік береді. Жауапта стилистикалық қателіктер, терминдердің дұрыс қолданылмауы мүмкін.	Жауап билет те ұсынылған сұрақтарды толық қамтымайды, негізгі ережелерді үстірт дәлелдейді, презентация да композициялық диспропорцияларға, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінің бұзылуына жол береді, теориялық ережелерді аудиториялық сабақтардың әзірленген конспектілерінің мысалдарымен көрсетпейді.	Қойылған сұрақтарды дұрыс жарияламау, қателделдеу, нақты және сөйлеу қателіктері, дұрыс емес қорытынды жасау.	Психологиялық кеңес беру ме психотерапияның негізгі ұғымдарын, теорияларын білмеу; қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
2	Практикалық тапсырмаларды орындау	Оқу тапсырмасын толық орындау, қойылған сұраққа егжей-тегжейлі, дәлелді жауап, содан кейін негіздеме.	Оқу тапсырмасын ішінара орындау, қойылған сұраққа немесе тапсырмаға жеткілікті дәлелді жауап.	Материал фрагменттелген, нақты және мағыналық дәлсіздіктерге жол берілген, курстың теориялық білімі үстірт қолданылған.	Тапсырманы шешудің ұтымсыз әдісі немесе жеткілікті ойластырылмаған жауап жоспары; тапсырмаларды шеше алмау, тапсырмаларды жалпы түрде орындау; нормадан асатын қателіктер мен кемшіліктерді қабылдау.	Тапсырмаларды шешу үшін білімді, алгоритмдерді қолдана алмау; қорытынды және жалпылау жасай алмау. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
3	Теориялық мәселелері бойынша қорытындылар, практикалық тапсырманың нәтижесінің негіздемесі	Ғылыми ережелерді дәйекті, қисынды және дұрыс негіздеу, материалды ұсынуда 1-2 дәлсіздікке жол беріледі, олар жалпы дұрыс тұжырымдарға әсер етпейді (+графикалық деректер арқылы негіздеу нәтижелерін визуализациялау).	Тұжырымдамалық материалды пайдалануда 3-4 дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кішігірім қателіктерге жол беріледі, бұл тапсырманың жақсы жалпы деңгейіне әсер етпейді.	Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, практикалық тапсырманың нәтижелерін өңдеуде дәлсіздіктер бар.	Тапсырма өрескел қателіктер мен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылды.	Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары мен құралдары пайдаланылмады. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
4	Жауап беру тілі	Орфографиялық және стилистикалық сауатты; өз дәлелдерін логикалық тұрғыда егжей-тегжейлі баяндау.	Өз дәлелдерін сауатты, ішінара қисынсыз баяндау.	Өз дәлелдерін қисынды емес, ішінара сауатсыз баяндау.	Өз дәлелдерін қисынды түрде ұсынбау; тұрмыстық презентация тілін қолдану, стилистикалық және орфографиялық қателіктердің болуы.	Өз дәлелдерін түсініксіз, қисынсыз, сауатсыз баяндау, тұрмыстық баяндау тілін қолдану.

Қорытынды бағалауды есептеу формуласы:

Қорытынды баға (ҚБ) = $(\text{Ү1}+\text{Ү2}+\text{Ү3}+\text{Ү4}) / 4$; **Ү** – критерий бойынша ұпай саны, **К** – критерийлердің жалпы саны.

Бағалау шкаласы:

90-100 баллов – "Өте жақсы",

70-89 баллов – "Жақсы",

50-69 баллов – "Қанағаттанарлық",

25-49 – "Қанағаттанарлықсыз",

0-24 – "Қанағаттанарлықсыз" (қолайсыз).